

A betlehemi csillag fénye

Advent első vasárnapjával templomainkban és családi otthonainkban egyaránt elkészült az adventi koszorú. Fenyőágakból készült, egyszerű módon díszített, három violaszínű és egy rózsaszínű gyertyával. Ahogy hétről-hétre több gyertya gyullad ki, úgy várakozásunk ideje csökken, reményünk azonban egyre növekszik. Ilyenkor eszünkbe jut az emberiség várakozása és reménykedése, amint erről a Szentírás könyveiben olvashatunk.

Elérkezett az idők teljessége és az angyalok örömmel meghirdették a pásztoroknak, de ezzel az egész emberiségnek: Megszületett Jézus, a világ üdvözítője. A pásztorok jól érzik magukat, de a bölcsek sem tartják megalázónak az egyszerű és nyomorúságos körülményeket. Csodálatos fény, öröm és derű hat át mindent. Bizonyára ezt akarta érzékelteni Assisi Szent Ferenc is, amikor elkészítette az első betlehemet. Hogy mennyire fogékony az emberiség a múltban és jelenben egyaránt karácsony eseményére, bizonyítja az a páratlan kiállítás, ami az olaszországi Avellino közelében a Montevergine bencés kolostorban látható. Nyolc teremben mutatják be az öt világrész számos betlehemeit. Mindegyik a megszületett Gyermekek körüli örömet, figyelmes-séget, imádást és tiszteletet fejezi ki. A saját egyszerű és szegény körülményei közé helyezik a készítő a Szent Családot úgy, hogy maguk is részesei jelenlétükkel karácsony eseményének.

Ha ott az ábrázolás a cél, nekünk a valóságban kell odaállni a Betlehemi Kisded mellé. Nem elég csak arra figyelni, hogy ránk sugározzon a betlehemi Kisded szeretete, hanem minél inkább szét kell sugározni ezt a szeretetet. Elsősorban saját családjunkban, de a rászorulóknak is nagylelkűen adni kell ebből. November hónapban számos testvérünk hozta adományait a szegények számára. A várakozásunkat messze felülmúlta az a tevékeny segítőkézség, amit tapasztaltunk. Még a karácsony előtti napokban is jöttek felnőttek és gyerekek egyaránt, hogy a szegényeknek, rászorulóknak hoztuk. Úgy látom, hogy ezeknek a testvéreinknek a betlehemi csillag fontos üzenetet hozott, és azt meghallván tetteikkel válaszoltak. Azok a testvéreink, akik ezekből részesednek, érezzék meg a betlehemi Kisded szeretetét, amit testvéreik által kapnak.

Így lesz számunkra a tevékeny szeretet – az ajándékozás készsége és az elfogadás – összekötő kapocs Isten népének közösségében. Ezért tudjuk boldogan együtt énekelni: Dicsőség a magasságban Istennek és békeesség a földön a jóakarátú embereknek.

E gondolatokkal kívánok minden kedves hívünknek áldott, boldog, szent karácsonyt és áldásos új esztendőt:

Albertfalva, 1996. karácsonyán

dr. Verbényi István sk.

protonotárius, kanonok, plébános

* * * * *

Közlemények

- I. A tabernákulum (az Oltáriszentség őrzésének helye) vissza került ismét középre. A munkálatokra és a végső befejezésre a karácsonyi ünnepek után, januárban kerül sor. Az adományozók nagylelkűségét ezúton is köszönjük. Húsvéti számunkban még visszatértünk erre a témára.
- II. Albertfalva régi keresztje, amely ma a plébánia kerítésében áll, sürgős javításra szorul, amint ezt már az Egyházközségi Levél búcsúi számában is jeleztük. Felújítása kb. 250.000.-Ft. A hívek addigi adománya 22.600.-Ft. A jövő évre anyagi segítséget ígért a Városvédők nevében Ráday Mihály, és kerületi önkormányzati képviselő is. Addig is faburkolattal védjük az időjárás viszontagságai ellen.
- III. A Don Bosco iskola alapításának 5. évfordulója alkalmából 1997. január utolsó napjaiban ünnepi megemlékezés lesz. Az iskola Emlékkönyvet ad ki.

Sümegh László

Karácsonyok

Szирénás szenteste

A fiatalasszony megtörölte izzadt homlokát és fáradtan lerogyott a konyhai hokedlire.

Szíve alatt már nyolcadik hónapja fejlődött az új élet, s bizony néha akkorákat rúgott, hogy az asszony ilyenkor felszisszent. Az estére gondolt s összeszorult szívvel állapította meg, az eddig megélt huszonöt szenteste közül várhatóan ez lesz életében a legszomorúbb.

Férje valahol Kispest határában, a dél-pesti gyárnegyedben, egy gépágyúállásban várja a közeledő orosz rohamokat. A rádió hiába adja óránként a híreket a dicsőséges ellenállásról, a tényeket megváltoztatni nem tudja, bezárult az ostromgyűrű Budapest körül, az ágyúzás már egész közelről hallatszik.

A rendhagyó szentestén igaz, karácsonyfa talán lesz, a Gröber fiúk nagyon megígérték, akár gyalog is elmennek Kamaraerdőbe és vágnak friss, illatos fenyőt. Dél körül járt az idő, a rádió félóránként ismételte: légiveszély, légiveszély. Szerencsére a gépek Budapestet egyelőre elkerülték, így a szирénák most némák maradtak. A saját készítésű melaszos szirupból készült szaloncukor, a kukoricalisztből sült fűgők már készen várták a kredencen, hogy méltó helyre kerüljenek. Az ünnepi vacsora még a harmincas évek gazdasági válságának színvonalához képest is nagyon szerénynek mutatkozott. A család hiába gyűjtötte a hús-, liszt- és zsírjegyeket, az a pár boltos is, aki nyitva tartotta üzletét, sajnálkozva tárta szét karjait „csak egy kis szárazbabom maradt”. Mindenki mindent felvásárolt, igyekeztek az emberek spejzolni, ki tudja meddig tart majd az ostrom?

Hatalmasra nőtt pocakjára tette összekulcsolt kezét és megint érezte a kicsi apró rezdüléseit. Ez az érzés mindig oldotta férje távolléte miatti szorongását és megnyugvással töltötte el.

Takarítani kellene, gondolta, de tegnap is takarítás közben jött a légiriadó, s bár nem volt túl babonás, ezt rossz jelnek tekintette. Talán ha most nem kezd hozzá a rendcsináláshoz, elmaradnak a liberátorok. Butaság, hessegette el gondolatait és tétova mozdulattal nyúlt a felmosóröngy felé. Még a konyha felével sem végzett, amikor megszólalt a csengő. A két Gröber gyerek állt izzadtan és csapzottan az ajtóban,

kezükben egy szép formás fenyőfával. Mosolyogva léptek az előszobába, jókedvűen viccelődtek, örömlükét a sikeres akciónak köszönhették.

A légiriadó szirénája ekkor szólalt meg. A légópincében fázósan húzták össze magukat az emberek. Nem volt éppen karácsonyi a hangulat, amikor egy öt éves forma kislány rákezdet az ismert karácsonyi énekre: „*Mennyből az angyal...*”. Bizonyára ennek hatására mindjárt feloldódott a feszültség. A légiriadót egy félóra után lefűjták. Ezt a bombázást is megúsztuk, gondolta, de ki tudja, mit hoz a következő?

Korán sötétedett, az elsötétítés miatt már szürkületben lehúzta a redőnyöket. Gyertyagyújtáskor meghatottan, könnyes szemmel énekelte férje szüleivel és tizenéves unokaöccsével „*Pásztorok, pásztorok...*”.

Nem tudott másra gondolni, mint az elkövetkező évek karácsonyaira, életben lesznek-e mindannyian azok közül, akiket szeret? Egészségesen megszületik-e gyermeke, s ha igen lesz-e hova lehajtani fejüket? S miközben a csillagszóró sziporkázó fénycsillagjait nézte, nem tudott nem optimistán gondolni jövőendő életére. Egyre jobban erősödött benne a hit, hogy a Megváltó születése meghozza számára, számukra a békét és a boldogságot.

Doktor Brázay

Az alig harmincas éveiben járó asszony aggódva tartotta a fény felé a lázmérőt. Hatéves kislány lázrózsás arccal aggódva kérdezte: „ugye nem leszek beteg”? „Ugye nem kapok injekciót?” – tette mindjárt hozzá, de szemein látszott, maga is úgy érzi, ez most nem a megszokott megfázás.

Ki kéne hívni az orvost, gondolta az édesanya, ilyen magas lázzal nem lehet viccelni, Kalmopyrinen kívül más gyógyszer egyébként sincs otthon. Miközben langyos prizniccel látta el ziháló tüdejű kisfiát, arra gondolt, a karácsony előtti bevásárlások után alig maradt már év végéig pár forintja.

Férjét polgári származása miatt cégvezetői állásából az államosításkor elbocsájtották és boldogok lehetnek, hogy megúszták a nagyobb tragédiát a kitelepítést. A kistisztviselővé visszaminősített férfi kis fizetéséből nehezen tartotta el négyüket. Nagyon kellett spórolni ahhoz, hogy megéljenek. Az anya sokszor mondotta az asztalnál „köszönöm én már a konyhában jóllaktam”, s csak a férje tudta,

mindebből egy szó sem igaz. A szülők sokszor éhesek maradtak, csak hogy gyermekeik ne szenvedjenek semmiben hiányt.

Előkereste pénztárcáját, két húsz- és egy tízforintos volt benne. Ebből ki tudom fizetni a doktort, a múltkor is húsz forintot kapott az esti kijövetelért, mondta szomorúan férjének. Az apa ment el az orvosért, s alig félóra múlva már ott állt a gyermekágy mellett az alacsony, piknikus, mindig mosolygós doktor bácsi.

„Skarlát, asszonyom” – mondta az orvos kisvártatva a diagnózist és sztetoszkópját füléről levéve halkán hozzátette „sajnos kórházba kell vinni a gyermeket”. A lázas testből egyszerre tört fel a kétségbeesett sírás. A kisfiú alig várta már a karácsonyt. Két nap és itt a szenteste. Viszonylagos szegénységük ellenére a karácsony mindig csodálatos ünnep volt a családban. Maguk öntötték a szaloncukrot, miközben kánonban karácsonyi dalokat énekeltek. Ajándékok is többnyire csak a gyerekeknek jutottak, mégis a hétköznapiakhoz képest fejedelmiek voltak ezek a napok.

A doktor a kórházi beutalót írta, miközben a zokogó gyermeket próbálta vigasztalni, nem túl sok sikerrel. A szinte extázisban bőmbőlő kisfiú tőle sohasem hallott szitkokat vágott az orvos fejéhez, mintha ő tehetne betegségéről. A férfit mindez nem zavarta, bajsza alatti mosollyal nyugtázta a sértéseket. A szülők szégyenkezve, kétségbeesetten próbálták gyermeküket megnyugtatni.

Az édesanya elővette az egyik húszforintost és hálás köszönő szavak kíséretében az orvos ölébe csúsztatta, aki egy pillanatra zavarban tétozódott, majd visszaadta a pénzt. „Asszonyom, látom, Önöknek most erre sokkal nagyobb szükségük van, vegyen a gyerekeknek egy kis parizert.” – Eltette sztetoszkópját, összecsukta táskáját, halk köszönést mormolva, mintegy szabadkozva kilépett a téli estébe.

A szentestén csonka volt a család, hárman álltak csak körül a fenyőfát, a kórházban fekvő gyermekkel együtt az egyik nagyszülő is hiányzott. Ő már egy éve az angyalokkal énekel.

Könnyes szemmel énekeltek, s az egészből még alig valamit értő hároméves kislány riadtan bújt anyja szoknyájához. A fiatalasszonynak eszébe jutott a hat évvel azelőtti háborús szenteste. Akkor bízott a jövőben, hitt abban, hogy férjével nemsokára újra együtt lesznek. Újszülött gyermeke is szerencsén túlélte az ostromot. Most miért ne bizakodjon?

A vacsora előtt az apa idegei már nem bírták, az asztalra borult és úgy zokogott. Sose látták a családban ezelőtt ilyen elkeseredetten sírni.

Az asszony megsimogatta férje fejét, s miközben felállt, fél szemmel a karácsonyfa felé nézett. A kislány önfeledten, mosolyogva játszott a fa alatt. Ez a látvány újult erővel töltötte el, megtörölte könnyes arcát és karácsonyi dalt dúdolta nekifogott a vacsora feltálatlásához.

Epilógus

Negyvenöt karácsonnyal később az egykori skarlátos kisfiú az egyik budapesti kórházban műtétre vár. Van ideje gondolkodni, rádiót hallgatni. Miközben a reklámok tucatjai biztatják az embereket a minél nagyobb bevásárlásra, a neves szociológus arról beszél, hogy hazánkban négymillió ember él a szegénységi küszöb alatt.

A szeretetéttségben szenvedők számáról nem szól, arról nem vezetnek pontos statisztikát. A kórházi televízión feltűnik egy svájci nagyváros főterén felállított fenyőfa, teleaggatva milliókat érő briliánsokkal ékesített órákkal. Marcona testőrök vigyázzák a fát, riadt arcú polgárok messziről nézik. Ez lenne a modern karácsony? A kórházi ágyon feküdve a betegnek eszébe jutnak régi karácsonyok. Hasonló kórházi gyermekkori karácsonya. Brázay doktor meleg emberszeretete, nagylelkűsége, a visszautasított húszforintos.

Az elidegenedett, maffiózók uralta, tocsikos, milliárdokat lelkifurdalás nélkül lenyúló gazemberekkel teli világunkban élnek-e ma, és hányan Brázay doktorok, akik önzetlenül segítenek a bajban levőkön, szeretetükkel munkájukkal, áldozatvállalásukkal óvják családjukat, környezetüket, embertársaikat?

Bizonyára igen. De elegen-e?

E sorok írója – mert ő volt a skarlátos kisfiú – ha karácsonyra felépül betegségéből és kibandukol a budafoki temetőbe kiköltözött szeretteihez, letesz majd egy szál virágot a bejáratnál levő fekete gránitból készült Brázay-sírboltnál és elmond egy rövid fohászt.

Tudja, hogy mindez semmiség ahhoz a nagy áldozathoz, sok jóhoz képest, amit a Doktor Úr érte, testvéréért, családjáért, Albertfalva beteg gyermekeiért egész munkás életén át tett. És szilárdan meg van győződve arról, hogy az emberiség jövője csakis az ilyen önzetlen szereteten, szereteteken múlik. Ez a Szeretet született meg majd kétezer esztendővel ezelőtt. Ezt ünnepeljük évről évre mi keresztények, mialatt hisszük és reméljük, hogy ez a Szeretet egyszer majd végleg győzedelmeskedik a Világban.

Budapest, MÁV Kórház '96 adventjén.

Lelkiismeretvizsgálat Jézus Krisztus születésének ünnepén

A karácsony előtti napokban, a nagy rohanás, bevásárlás és a különböző gondok után megállunk-e egy pillanatra?

Gondolunk-e a lényegre: miért is jött közénk az Isten Fia? Azért, hogy megváltson bűneinktől, és az örök boldogságba vezessen.

Megteszünk-e mindent, ami csak erőnkől telik, hogy helyt álljunk?

Mit jelentenek számunkra a keresztény értékek? Értéket jelent számunkra a hűség, a lelki tisztaság, az önzetlenség? Hozzá tartoznak-e életünkhöz a lemondás apró áldozatai? Tiszteljük-e mások áldozatvállalását? Figyelünk-e ezekre? Plébániai közösségünkben egy idős házaspár nap mint nap sétált az utcán. A beteg feleség tolókcocsiban, és férje tolt. 55 éves házasság, a feleség hat éve tolókcocsihoz volt kötve. Nemrég utolsó útjára kísérték az idős asszonyt. A résztvevők tisztelete az elhunynak, de az áldozatkész férjnek is szólt.

A jótetteinken, áldozatainkon kívül mit tudunk adni Jézusnak? Érezzük súlyát hibáinknak, bűneinknek és mulasztásainknak? Jézus azért jött, hogy szeretetből megváltson bennünket. De ha mi nem adunk semmi pluszt, akkor a szeretetünk csak zengő érc és pengő cimbalom. Nincs igazi valuta mögötte.

Az életet át kell gondolni a fiatalabb korosztálynak is, akik könnyen mondják, hogy az „öregeknek” már könnyű, nincs küzdelme, sínen van az élete. Arról azonban, hogy az „öreg” mennyit küzdött a sínre jutásért, arról fogalmuk sincs.

Gondolkodjunk el ezen a pár lelkiismeret ébresztő gondolon és legyen elhatározásunk szilárd, hogy mindent megteszünk azért, hogy szeretetünk „élő” legyen.

Horváth Zsuzsa

Az Aprószentek története

Az Egyház karácsony után emlékezik meg azoknak a Betlehem környékéről származó, kétévesnél kisebb ártatlan gyermekeknek a vértanúságáról, akiket Heródes – a zsidók újszülött királyától való félelmében – kivégeztetett. Csupán Máté evangéliuma tesz említést róluk (Mt. 2.16–18). Ők az Aprószentek, akikről vajmi keveset tudunk. A 19. század elején élt Emmerich Katalin látomásaiból azonban (aki Németországban volt apáca és Jézus öt szent sebét hordozta, szentté avatása még várat magára) drámai kép tárul elénk a történelem egyik leggonoszabb és legkegyetlenebb vérfürdőjéről.

Tudjuk, hogy Heródes hatalmi tébolyban, féltékenységtől elvakulva nagyon megijedt, amikor a napkeleti bölcsek a zsidók újszülött királya felől érdeklődtek nála és meghagyta nekik, hogy visszatérve jelentsék, ha megtalálták a gyermeket. Miután a napkeleti bölcsek – anyagi intésre – nem tértek vissza hozzá, aggodalma elcsitult. Úgy magyarázta a dolgot, hogy a bölcsek nem találták meg az általuk keresett gyermeket és ezért szégyelltek visszatérni hozzá, hogy kudarcukról beszámoljanak. Aggodalma azonban újra éledt, amikor hírek jutottak a fülébe Simeon és Anna jóvendöléséről, ami Jézus templomi bemutatásakor hangzott el. Ezért katonákat küldött tartós megbízatással Betlehembe, Hebronba és Gilgalba, hogy a környéken feltűnés nélkül kutassanak a gyermek után és egyúttal titokban írják össze az összes újszülött fiúgyermeket. A hosszan tartó kutatás eredménytelen maradt.

Közben a Názáretben nevelkedő kis Jézus már egy éves elmúlt és tipegve járni tudott, amikor Heródes rettenetes lépésre szánta el magát: elhatározta, hogy a Betlehem környékén összeírt gyermekeket mind megöleti. Rendeletet adott ki, hogy az érintett helységek előjárói az összes két év alatti fiúgyermeket és édesanyjukat küldjék a jeruzsálemi előjáróságra, mert az asszonyokat termékenységükért meg fogják jutalmazni. Csapatokban érkeztek az asszonyok férjeikkel és kis gyermekükkel – volt, aki kettővel is. Szépen felöltöztették a gyerekeket az ünnepi alkalomra és örömmel várták a jutalmazást. Az érkezőket a későbbi Pilátus-palotához közeli törvényszék épületében fogadták. A férfiakat a katonák ide már nem engedték be, az asszonyokat pedig gyermekeikkel együtt két nagy terembe zárták. A rosszat sejtő asszonyok egész éjszakán át ott jajveszéltek. Másnap reggel a törvényház második emeletén, ahonnan jól rá lehetett látni a magas kőfallal körül-

vett, vesztőhelynek használt belső udvarra, magasrangú hivatalnokok jelentek meg élükön Heródesssel, hogy a mészárlást végignézzék. Heródes koronát és fehér prémmel bélelt piros palástot viselt. Odalenn az asszonyokat egyenként hívták be egy harmadik nagy terembe, ahol a katonák elvették tőlük gyermeküket és a belső udvarba vitték. A belső, zárt udvarban 20 katona dolgozott. Karddal és törrel nyakon és szíven szúrták a gyerekeket, majd kezüknél, illetve lábuknál fogva oldalra hajították őket egy halomba. A pólyás csecsemőket a pólyán keresztül ölték meg. Egészen estig tartott a vérengzés, majd a helyszínen egy gödörbe kaparták be a holttesteket. A szegény édesanyák a nagy teremben sokkos állapotban, görcsösen egymásba kapaszkodva kiáltottak és zokogtak. A következő napon katonák kísérték őket haza lakóhelyükre. Emmerich Katalin úgy látta, hogy összesen 707 vagy 717 gyermeket végeztek ki. A kivégzés Jeruzsálemen kívül még további hat helyen zajlott.

A látnoknő a mészárlással kapcsolatos események időpontjára is pontosan kitér. Mai naptárunk szerint február 29-én kapta Szent József Názáretben az angyalitól, hogy Egyiptomba kell menekülniük. Ezen a napon indult útnak a Szent Család a 15 hónapos kis Jézussal az egyiptomi Heliopolisz felé. Különös dolog, hogy a ma egyszerűen csak „szökőnap”-nak nevezett február huszonkilencedike jelentésében együtt a Szent Család menekülésére is emlékeztet. Az asszonyokat március 8-án fogadták a jeruzsálemi törvényházban és a gyermekek kivégzésére március 9-én került sor. Az is különös dolog, hogy 1891-ben a Szocialista Internacionálé éppen március 8-át nyilvánította nemzetközi nőnappá, azt a március nyolcadikát, amelyen Heródes törbe csalta a termékenységükért jutalmat remélő édesanyákat. Szinte hallani a Sátán gúnykacaját a történelem kulisszái mögül és elgondolkoztató, kinek a játékszerévé válhat az ember öntudatlanul, ha ünnepnapjait Istentől függetlenül választja meg. Ennyit a dátumok szimbolikájáról.

Az Aprószentek története rámutat arra, hogy az Alvilág a legádázabb támadásokkal sem tudja megakadályozni az Isten szándékát. Hiába állt ott Heródes gaztette mögött az Apokalipszis sárkánya, hogy a születő gyermeket elnyelje, a Gondviselés kimentette Jézust – igaz, áldozatok árán. Az Aprószentek áldozata azonban nem volt hiábavaló, ők valamennyien részesei Isten mennyei boldogságának, amely gazdag kárpótlást nyújt számukra ártatlanul elszenvedett mártíromságukért.

Kesselyák Péter

Forrásanyag: Anna Katharina Emmerich: *Leben der heiligen Jungfrau Maria* 3. kiadás, 1973. Paul Pattloch Verlag, Aschaffenburg

Ünnepek a családban

A Don Bosco Katolikus Általános Iskolába járó tanulók szüleinek, az iskola hitoktatóinak, valamint az alakulóban lévő Szalézi Munkatársak csoport tagjainak kezdeményezésére 1996. november 14-én megtartottuk első összejövetelünket a „Szülő hittan” keretében. E programok célja, hogy a tematikusan összeállított előadások, beszélgetések hozzájáruljanak a szülők hitbeli növekedéséhez, segítséget kapjanak ahhoz, hogy gyermekeik lelki vezetőivé válhassanak. Szeretnénk, ha az őszinte együttlétek egy segítő-baráti közösség kialakulását is szolgálják.

A „Szülő hittan” karácsonyi programjában a családi ünnepekről beszélgettünk. Ez alkalmat megelőzően felmérést készítettem arról, hogy milyenek az ünnepek, illetve milyen ünnepeket szeretnének. A névtelen írásos válaszokat a Don Bosco Katolikus Általános Iskola 3., 5. és 8. osztályos tanulói, 26 főiskolai hallgató, 4 nagycsaládos, 2 kétgyermekes édesanya adták.

A feldolgozás során először a főiskolások válaszait olvastam el. Hárman számoltak be az ünnepek sivárságáról, szomorúságáról. Arról, hogy a családban idegeneként való egymás mellett élés még az ünnepeket is megmértelyezi.

„A mi családunk kollektíven feszeng minden egyes ünnepi alkalomkor. Mivel a hétköznapiakban sem beszélgetünk egymással, együtt sem eszünk, ilyenkor kényszerként hat mindenkire az együttlét. Mindenki jókedvet, lazaságot mímel, s csak feszült nevetések sikerülnek. Nincs olyan alkalom, amire szívesen emlékeznék vissza.”

Az e korosztályt oly jellemző lázadás, a konvenciók elvetése is fel-fel villan egy-egy válaszból, de ahogy írás közben felelevenednek az emlékek, úgy döbbennek rá, hogy szépek, és számukra is fontosak a családi hagyományok.

„Még mindig gyermekként vagyunk kezelve! Jön a Mikulás, előtte cipőpucolás – tényleg a cipőbe kapjuk az ajándékot. Húsvétkor kosárba füvet szedünk, a „nyuszi” eldugja a kosarat és meg kell keresni. Az ünnepi előkészületekkor, mi gyerekek szoktuk készíteni a kellekeket pl. karácsonyfadísz, mécses. Születés és névnapkor innen Pestről felhívom őket, és úgy köszöntöm családom tagjait, de ők mindig megvárnak míg haza tudok utazni. Remélem sokáig marad még így!”

Többségükben az otthonteremtés, a családalapítás előtt így írnak arról, hogy milyennek szeretnék látni az ünnepet:

„Öröm, megnyugvás a sok gyerek zsbongásának pillanatnyi csendjében.”

A mennyasszonyok, vőlegények írásainak többségéből a boldog tervezgetések tükröződnek, de két válaszban a félelem is megfogalmazódott.

„Az az érdekes, hogy el sem tudom képzelni, hogy milyennek szeretném, de én érezném magam a legkellemetlenebbül, ha úgy sikerülnének, mint az otthoni karácsonyok. Félek! Nincsenek meg az eszközeim, nem tudom, hogyan kell ilyenkor viselkedni. Érzem ugyan, de kellemetlen lenne nyíltan kimutatni bármilyen érzelmet. Így minden történik velem, de nem lesz az enyém. Ezért félek nagyon, hogy mit fogok tudni továbbadni példaként a gyermekeimnek.”

A félelem jogos, hisz családot összetartani, családi békét, hagyományokat teremteni, szeretni, tisztelni tanulási folyamat. Igen nagy a felelősségünk abban, hogy ezeket hogyan közvetítjük gyermekeink felé. A Rendet nemcsak a külsőségekből, elvárásokból tanulják meg, hanem a mi példánkából. A mi családi, lelki, tárgyi előkészületeink mind az ő lehetőségeiket bővítik, és erre építik fel saját későbbi szokásaikat. Sok esetben megtartva, bővítve, s majd továbbörökítve a családi hagyományokat.

A biztonságot teremtő nagy családi együttlétek öröme, illetve az az utáni vágy mind a főiskolai hallgatók, mind a családanyák, mind az iskolás gyermekek írásaiból kitűnik. A családot összetartó személy elvesztését követően két gyermek írta le félelmét, hogy megbomlik az a harmónia az ünnepekben, amit eddig megéltek. Igen nagy szeretettel és életbölcseességgel így ír erről az egyik 5. osztályos tanuló:

„Én azt szeretném, ha a Dédnagymamám halála után, ezen a karácsonyon is boldogok lennénk, és senki sem sírna. Akkor én is boldog lennék.

Az is jó, ha nem kapunk ajándékot csak mindenki legyen BOLDOG!”

A boldogságot sokan másként értelmezik. Sok magányos, a szülei válása miatt sebzett hallgató, iskolás gyermek számára az ünnep csak kényszerűség, fájdalom. A fizikai különválás nemcsak az elhagyott szülőben, hanem a gyermekben is mély szeretetsebeket ejt.

„Én szeretném másképp ünnepelni a karácsonyt. Ugyanis az apa most már jó régóta külön él tőlünk, és csak 1-2 órára jön el hozzám ünnepelni. Én nekem (és ezt nem értik meg), hogy ez nem a legszebb ajándék. Az lenne, ha az apu megint velünk élne, és nemcsak 1-2 órára jönne el, hanem ott lenne velünk mindig és mindenhol. Ez nekem azért lenne

fontos, mert szerintem az ünnepeket csak családi boldogságban lehet eltölteni, és apu nélkül nem teljes a család."

A család mindenhol kiemelt helyen szerepel. Ott ahol a nagyszülők, szülők testvérei és azok családjai is beletartoznak e fogalomba ott az ünnepek alatt is biztonságban érzik magukat a gyerekek, ott az anyák is boldogan készülődnek még akkor is, ha „*úgy elfárad, de az anya szíve-lelke ott van benne, ott az öröm, a nyugalom*", „... és, ha az évésben elfáradtunk, boldogan énekelgetjük a Mennyből az Angyalt, a Pásztorok, pásztorokat, amit anya zongorán kísér."

Sokunkban felelevenedhet Martin de Voos XVI. századi festő képe, melyen a család abbahagyta az étkezést a muzsikálás, a boldog együtt-lét kedvéért. (Anselme család)

S azt, hogy hogyan tehetjük még boldogabbá a Karácsonyt, arra a legszebb választ egy harmadikos testvérünk adta:

„Szeretném, ha az ünnep nálunk olyan lenne, mint fönt a mennyben. El se tudom képzelni, hogy milyen ott fönn. De próbálok ünnepekkor a lehető legjobban viselkedni!"

Rózsáné Czigány Enikő

A „Szülő hittan” programja 1997-ben

január	09.	Biblia a családban
január	23.	Az imádság, Mária és a szentek
február	13.	Isten Lelke és az Egyház megismerése
február	27.	A szülő, mint gyermeke lelki vezetője
március	13.	Szenvedés, halál és feltámadás
április	10.	Az erkölcsi nevelés
április	24.	Jutalmazás és/vagy büntetés. A szülői elvárásoknak meg nem felelő gyermek
május	08.	Az egyház liturgiája
május	22.	Részvétel az Eucharishtiában

Az összejövetelek a Don Bosco Iskola ebédlőjében vannak csütörtöki napokon és 17³⁰-kor kezdődnek.

Országismeret két keréken

Szeretheti, becsülheti-e hazáját egy fiatal anélkül, hogy ismerné annak múltját, emlékeit, tájait? Véleményem szerint nem!

Elegendő-e a történelmi, irodalmi olvasmányok, órák hatására szabadjára engedett kamaszos képzelet? Erre is *nem* a válaszom!

Mennyivel átéltebb, izgalmasabb a Füzéri Vár fokán állva elképzelni Thököly harcát; vagy végignézni, mint válik az őrségi fazekas keze alatt az agyagtömb tejesköcsöggé; egy tisztás közepén megpillantani a nemes egyszerűségű velemeri gótikus templomot; végignézni a napfelkeltét Boldogkővár viharvert falairól...

Ráadásul úgy, hogy mindezért meg kell küzdeni a szó szoros értelmében megizzadva. Nem a buszról, vonatról kényelmesen leszállva, hanem bringával odatekerve.

Mindennemű felolvasásnál, tanári előadásnál hatékonyabb, ha a gyerek saját erőfeszítése eredményeként lát, tapasztal.

A hazaszeretet elmélyítése, az élménynyújtás szándéka vezetett, amikor belevágtunk a kerékpáros táborok szervezésébe, s talán most már elmondhatjuk, hagyományt teremtve.

Az úticél mindig egy néprajzilag, történelmileg, földrajzilag érdekes tájegység. A terület kerékpáros bejárása kitartásra, a fizikum és a csoportszellem erősítésére is nevel.

Az előzetes felkészülés során a gyerekek a megadott irodalomból előadásokat készítettek, melyeket a helyszínen adtak elő.

A táborok jellege miatt nagyon fontos volt a fegyelem! Ezért verseny keretében végig pontoszok a tisztaságot, szobarendet. Szigorú szabályok szerint kerékpároztunk (25–30 ember közúton!) Ennek köszönhetően említésre méltó baleset nem történt. Sőt! A csoport viselkedését a környékeliek maximális elismeréssel, dicséréssel illették. A Don Bosco jó hírnévre tett szert mind az Őrségben, mind Zemplénben.

Aggodalmaskodó hangok kísérték az első tábor:

– Nem fogják bírni a gyerekek! ...

De mennyire, hogy bírták! Volt olyan nap, amikor több mint 70 kilométert karikáztunk! És nem síkságon! Mindezt 11–12 éves lurkókkal. Mindkét nyáron 250–300 km volt az összteljesítmény. Nem szegte a gyerkőcök kedvét a perzselő napsütés, de a szakadó eső vagy a viharos szél sem

Olyannyira nem, hogy többször előfordult, mi felnőttek alig tudtunk este lekászálódni a nyeregből és „ó”-lábuként bevánszorogni a szobába; bezzeg a kölykök:

– Ugye megyünk vacsora után focizni? – kérdezték. Mondanom sem kell: este tízig rúgták a labdát.

Ízelítőül megemlítek néhány helyszínt, merre is jártunk.

1995-ben az Őrségben – Pityerszer, Őriszentpéter, Velemér, Pankasz, Zalaegerszeg...

1996-ban a zempléni táborban: Vizsoly, Boldogkővár, Regéc, Gönc, Sárospatak, Telkibánya, Füzer...

Aki már utazott ezeken a tájakon, tudja, milyen lenyűgözőek.

De még mielőtt az gondolnák, napjaink pusztán tekeréssel teltek, szeretném elárulni, hogy ez korántsem volt így. Közös főzések, tűzifagyújtó verseny, tábortűz, versírás, számháború Regéc romjainál szederbokrok között, hűsítő fürdés a vadregényes Borostyán-tóban... s még sorolhatnám a vidám tábori eseményeket.

Az évek óta vezetett „múzeumi füzetek”-be mindenki naplót írt, képeket ragasztott, hiszen az írás megmarad öregkorunkra is.

A záró szellemi vetélkedőn mindenki számot adott az új ismeretekről.

Végül egy szép élményünket szeretném megosztani a Kedves Olvasóval. Éjszakai túránk hangulatát naplóból idézem:

„...Ejjel egykor csörgött a vekker. Némi nyöszörgés után mindannyian felkászálódunk. Meleg ingek, vastag pulóverek kerültek elő a hátizsákból. Kinn kutya hideg volt! Ez inkább késő őszi, mint nyár közepe! Csak az ebek csaholtak a faluban, egyébként minden mozdulatlan volt.

– Indulás! – hangzott a parancs.

Sorban gyulladtak fel a kis lámpák, mint megannyi szentjánosbogár. A szembeszélben az hittem, odafagy a kezem a kormányhoz.

– Kellett nekem belemennem ebbe az éjszakai cirkuszba! – gondoltam... ”

„ ... letelepedtünk a várfal tövében, s tekintetünket a már világosodó ég aljára szegeztük. Közben lenn a faluban megszólalt az első kakas.

– Már nem kell sokáig várni! – mondták a gyerekek.

Ebben a pillanatban jókora felhőfoslány küszött a már vörösödő horizontra. Csalódottak voltunk.

A kárpótlás azonban nem maradt el! Amint egy napraforgóföldön baktattunk vissza a biciklikhez, egyszer csak előbukkant a felhők közül a hatalmas napkorong. És az a rengeteg napraforgófej is vörösén felizzott. Mégiscsak láttunk napfelkeltét! S lenyűgözve álltunk a tengernyi napkorong között...”

Távolabbi terveink? Úticéljaink között szerepel Felvidék, esetleg Erdély. Mert csak így válna teljessé a Don Bosco-s évek tábori emléke, rendhagyó történelemórája.

Barlay Bence

* * * * *

Néhány gondolat az év végére...

Amióta nap mint nap temetésekre járok, egyre többet foglalkozom az élet-halál kérdésével. Azt mondhatnák rám: „Hivatali ártalom”. Igazuk van. Egyik hajnalban korán ébredtem, és a „tisztá” agyammal elkezdtem gondolkozni. Mit várunk el az Istentől az örök életben? Eszembe jutott Dr. Hansztmann Lipót temetői beszédéből egy gondolata: A görög bölcselők így fejezték ki erre a kérdésre adott válaszukat: „apokatasztaszisz pantón”. (Mindennek ez eredetibe való fordítása). És milyen igazuk van. Az életben menyi csonka, hibás, nem teljes dolog van. Pl.: Valaki betegen, fogyatékosan születik. Nem tehet róla. Vagy olyan családba, környezetbe születik, ahol nem volt módja tanulni, mert dolgoznia kellett, pedig

jó eszű volt. Vagy valaki nagyon szeretett volna pl: karmester lenni, de az élet nem adta meg a lehetőséget, hogy bejusson a Zeneakadémiára, pedig többször is megpróbálta, és nem a tehetsége volt a kevés. Talán mindannyian őrizünk szívünk mélyén álmokat, melyek egész életünkben csak álmok maradnak. Mindig László Gábor atya jut eszembe, aki egyszer azt mondta, hogy amikor részegzet lát a földön fekvő, elgondolja azt, hogy az Isten neki is adott sok-sok talentumot, és menyire eltékozolta az egész életét. Mindenki egy Istenarc van elrejtve, ha képesek volnánk minden képességünket kibontakoztatni... Hasonló ez az orgonához. Mennyi síp van benne, és az orgonista is csak a töredékét használja. Milyen csodálatos a mi hitünk, menyire emberre szabott „Legyetek tökéletesek mint ahogy a ti mennyei Atyátok is tökéletes.” Soha nem elég a törekvésből, nincs megállás, a cél a végtelenben van. Tehát vannak rajtunk kívül lévő korlátaink, véges lehetőségeink, amit képtelenek vagyunk megváltoztatni. De ne keseredjünk el ezek miatt. Soha nem véletlen, hogy valaki fogyatékosan születik. Semmi sem véletlen a világon csak mi nem látjuk az értelmét. Fel a lankadt kezekkel! Megint elröpült egy esztendő. Mennyivel szeretjük jobban Istent – Jézus Krisztust? Tudjuk-e egyre jobban „Isten szemével” nézni az életünket? A regnumi atyák között számtalanszor hallottam: „mit számít ez az örök üdvösségünkhöz képest?” És akkor az ilyen optimizmussal igaz kijelentés ez „az Istent szeretőknek minden a javukra válik.” Biztos, hogy az örök boldogságban minden tökéletlenségünk a helyére kerül, és megérthetjük majd, hogy pl. miért nem lehetünk karmesterek, hisz a mennyei orgonában minden sípnak egyéni hangja van, és ha a mi sípunk hiányzik, nem szólal meg a tökéletes harmónia az Isten dicsőségét zengő orgonában. Adja az Úr, hogy minden nap Istenre visszamosolygó, a lelkünk mélyén egyre boldogabb, kiegyensúlyozottabb emberek lehessünk!

Körtvélyessy András

Ki nekem Krisztus és másoknak?*

Ki Ő nekem? Ő a legnagyobb teher az életemben. Ha nem lenne, bizonyára sokkal kényelmesebb lenne a világ. De nemcsak kényelmes lenne, hanem önző, boldogtalan és reményvesztett – így is az, csak mi a keresztség által lehetőséget kaptuk a felismerésre, hogy igenis van itt valami több, valami monumentálisabb, ami nem csak egy rohanó divat, egy irányzat, hanem időtlen érték, ami örökre szól! Nekem épp ez a biztonság kell, amit Krisztus ad, Ő nem gondolja meg magát, Ő örök! Épp ez az, amire az embereknek szükségük van az élet egyre kegyetlenebb sodrásában, ebben a nyomorult világban. Egy korlátra, melybe mindig kapaszkodhatnak. Bár ez a korlát nagyon érdes, és bizony felsebzi kezünket, kényelemre, élvezetekre vágyó testünket. Erőfeszítést kíván, hogy ne engedjük el, de épp ettől leszünk szikárak és erősek, hogy egyre nagyobb kísértésekkel is eredményesen tudunk szembe szállni, így nem sodor el az ár. Hogy mi ennek az értelme? Az, hogy lelkünk biztonságban érezheti magát, erős és egészséges marad. Aki ezt tudatosan és következetesen teljesíti, az kizárt, hogy olyan elégedetlen és megcsömörlött ember legyen, amilyeneket sajnos, ezerszámra láthatunk buszokon, villamosokon mindenfelé.

Már egy éve jártam hittanra, amikor először találkoztam Vele egy szerelmi csalódás kapcsán. Rájöttem, hogy sok elfeledett és éppen fénykorát élő bálvány között Ő az egyetlen, akiben soha nem csalódom és Ő se csap be soha engem! Több nem is történt, nem változott semmi, továbbra sem érdekelt jobban Krisztus mint addig. De attól a ponttól fogva kristálytisztán láttam, hogy amikor Ő lesz a legfontosabb számomra, akkor járok jó úton. Ettől a találkozástól nem lettem jobb keresztény, de egy igaz szempont szerint már el tudtam különíteni jó és rossz dolgokat. Keresztény hittel kapcsolatos tudásom, hitem lassacskán, de fejlődött, persze ez még ma is nagyon nehéz, mert milliószámra bombázzák a korombelieket az ateista világ – minden szépet ígérő – kísértései!

Ezek a kísértések sokszor elsodortak, elsodornak engem is. Elsőáldozásom után elég rendszeresen gyóntam, így a korábbi állapotokhoz képest viszonylagos folyamatosság mutatkozott Jézussal való kapcsola-

* Az idén bér mátkozók, Béla atya kérésére házi dolgozatban válaszoltak a címben feltett kérdésre.

tomban. Bár nehéz fogni ez a tüskés korlátot, de érdemes! Bármivel megcsonkítjuk magunkat, Ő százszor annyit ígér érte, és a legszebb, hogy Ő tényleg nem hazudik nekünk. Jézus az egyetlen érték, amely minden megaláztatást, háborút, rendszerváltást túlél. Szeretem! Sok ateista kérdezte már – akik egyébként nem feltétlenül rosszabbak mint én: hogy szerethetek valakit, aki nem is biztos, hogy létezik? Létezését én magam nem tudom bizonyítani, de nekem Ő maga már párszor bebizonyította. Ezek az „istenélmények” nem nagy események voltak, csupán apró jelek. Nagyságuk csak nekem jelentett valamit, amikor rádöbbsentem, hogy ez tényleg az Isten műve volt! Ez már érzés, egy olyan érzés, aminek semmiféle világi paráznság még a nyomába sem ér – én tudom, mindkettőben volt részem!

Egyre gyakrabban fogott el az elhatározás, hogy tudatosan mindent alárendeljek Jézusnak – sose sikerült úgy, ahogy szerettem volna! Végül beleszerettem egy lányba, és kitartó odafigyeléssel, Krisztus segítségével kimozdult korábbi helyzetéből, és jó útra tért, melyen az idő múltával egyre biztosabban jár. Mindezt látni olyan megható, érzem, ahogy csendben, észrevétlenül átöleli az Isten. Ebben a folyamatban igazi barátommá vált Krisztus, akit szeretni a legmélyebb dolog a világon! Barátnőm már rendszeresen imádkozik, templomba jár itt, Albertfalván! A bérmálás szentségében azt remélem, hogy Isten annyira megerősít hitemben, hogy nem csak egy szerelem lángjával a szívemben tudok tanúságot tenni, hanem érzelmek befolyása nélkül, pusztán tudatos elhatározásból – Amen.

Másoknak mit jelent Krisztus? A megkérdezettek válaszai különbözők voltak: – az Isten fia – csak egy jó ember – egy fennmaradt legenda – egy senki! Elkecsesítő, hogy emberek mennyire nem látják az igazságot, lehet, hogy nem is a saját hibájukból, hiszen én se kezdtem volna hittanra járni hat évvel ezelőtt, ha a bátyám nem fenyeget meg, hogyha nem megyek el, akkor megver – ezért most már nagyon hálás vagyok neki, de akkor egy kanál vízbe is bele tudtam volna fojtani, ha nem lett volna erősebb. Véleményem szerint, ha valaki nem lesz hívő katolikus, azért nem csak ő okolható. Az illetőt körülvevő emberek legalább annyira felelősek, amiért nem indították el ezen az úton, és ha elesett, nem álltak mellette! Összefoglalva: nekem Krisztus egyszerű példakép, az út, az igazság és az élet. Egy etalon, ha őrá akarunk hasonlítani, nem vagyunk elveszett emberek! Bérmálás utáni célom, hogy tanúságot tegyek Krisztus örömről, hogy arról ismerjék fel a keresztényeket, hogy feltétel és személyválogatás nélkül szeretnek!

„Tégy így, és élni fogsz!”

Madaras Balázs

Körmenet Fatimában

Este 9 óra volt. Lassan indultunk a körmenetre. A szálloda mintegy tíz percnyi járásra volt a kegyhelytől. A napi forróság után jól esett a viszonylagos enyhe idő. Lassan sétáltunk a kegyhely felé.

Oldalról közelítettük meg a hatalmas teret. Egy „mellékkapun” léptünk be a térre, amelynek felső harmadát hatalmas épület vette félig körbe. Lenyűgöző méretű volt a tér. Jobb kézre az oszlopcsarnok közepén emelkedett a bazilika, szemben, egy kicsit balra a kegykápolna csillogott, mint egy kis ékszerdoboz. Mivel már igencsak szürkült, a kegykápolna gyertyái és a már ott tartózkodó zarándokok gyertyáscáái ragyogtak, mint a csillagok. A kivilágított bazilika tornyában időnként felhangzott harangjátékban a Fatimai himnusz refrénjének dallama. Nem volt csend, az embertömeg halkan zsongott. A tér minden oldaláról jöttek az emberek és szép lassan többezres (talán több tízezres) tömeg gyűlt össze.

Fél tíz volt. Kezdődött a szertartás. Itt Fatimában másképp tartják a körmenetet mint Lourdes-ban. Ott a körmenet elindul, és akkor kezdjük imádkozni a rózsafűzért. A második tized után énekeljük az Ave Mariát, a negyedik után a Laudate-t. Itt először teljes egészében elimádkozzuk a rózsafűzért, és csak utána indul el a körmenet.

A tizedeket mindig más nyelven mondják, attól függően, hogy hány zarándokcsoport jelentkezett és hogyan lehet elosztani a nyelveket. Volt olyan eset is, amikor a tized felét németül, másik felét angolul imádkoztuk. Ezt persze úgy kell érteni, hogy a titokig az előimádkozó mondja a kijelölt nyelven, tovább mindenki a saját nyelvén folytatja. Nagy ilyenkor a hangzavar, de érdekes, ez nem bántó, inkább felemelő.

Mi magyarok – ezt az itt élők is megerősítették – általában teljes tizedet mondhatunk. Így volt ez teljes kint tartózkodásunk alatt minden alkalommal. Ennek az is a magyarázata, hogy a magyarságot a portugálok nagyon tisztelik, mert ők nagyon büszkék arra, hogy Portugáliát felajánlották – másodikként Európában – a Szűzanyának, de mindig hangsúlyozzák, hogy az elsők a magyarok voltak. Ez tehát a tisztelet oka, és érdemes egy kicsit magunkba szállni, hogy megérdemeljük-e, mi magyarok, itt a harmadik évezred küszöbén ezt az elismerést. Nem szándékozom állást foglalni, mindenkinek szívére bízom a választ.

A tized elején az előimádkozó néhány szóval összefoglalja a titok lényegét. Mivel ezt anyanyelvén teszi, csak a nyelvet bírók érthetik.

A tized elimádkozása után – ha van rá jelentkező – az adott ország egy Mária-éneke következik, és mi boldogan hallgattuk a „Boldog-asszony Anyánk”-at.

A utolsó tized után indul a körmenet. Ennek menete is más, mint azt máshol tapasztaltuk. Elöl egy hatalmas világító kereszt halad. A kereszt kb. másfél méter magas, és mind a négy része világít. (Később, amikor mi is sorra kerültünk az éneklésnél, láttam ennek „műszaki” megoldását is. A keresztet a biztonsági szolgálat munkatársai viszik, általában egy körmeneten ketten, mert félútnál cserélnek. A férfi egy olyan tartót vesz magára, mint régen a szentet cipelő munkások, csak ennek elöl van a tartója, a szíjak a vállon átvetve tartják. Erre illesztik rá a kereszt alját, és két kézzel tartva viszik. Az áramellátó berendezést mellette viszik, vélhetően egy nagyobb teljesítményű akkumulátor lehet. Figyelve a keresztet vivő embert, bizony jókora súlya lehet.)

A kereszt mögött két oszlopban indul meg a tömeg. Középen mintegy két-három méteres szabad helyet hagynak, ezen a részen jön a kegyszobor, amelyet vállon hoznak a biztonságiak. A kegyszobor kb. a körmenet kétharmad részén jön, előtte a hivatalos asszisztencia. A kegyszobor fehér virágokkal díszített tartón áll, gyönyörűen kivilágítva. Így halad végig a hatalmas téren a körmenet, és közben énekel, a kegykápolnában lévő énekkar vezeti az éneket a hangosító berendezés segítségével. Először mindig a Fatimai himnuszként is emlegetett „Áve Mária” versszakait énekeljük. Ha van vállalkozó, nemzeti nyelveken és portugálul csendül fel. Ezt a kegykápolnában az éneket irányító karnagy vezényli. Hála Istennek, többször magyarul is énekelhettünk.

Ezután, ha sokan vannak, és sokszor van ez így, további Mária-énekeket énekelünk. A fülbemászó dallamokat hamar megtanulja az ember, és a refrént, igen gyakran latin nyelven, már együtt éneklí a helybeliekkel.

A kegyszobor „részvétele” a körmeneten számomra mindig torokszorítóan megható élmény volt. A kegyszoborral kapcsolatban többen is megjegyezték ismerőseim közül, hogy szép-szép, csak azok a galambok a lábainál kicsit „giccsek”. Valóban annak tűnhet, de a galamboknak „történetük” van, és ennek ismeretében, már másképp láthatjuk ezt az ábrázolást.

A jelenés után nem sokkal elkészült a kegyszobor, és annak öröme, hogy a háború befejeződött, elhatározták, hogy körbehordozzák a szobrot egész Portugáliában. Amikor a szobor elindult Fatimából három galamb csatlakozott hozzá, és nem tágitott mellőle a több-hónapos körút folyamán. Amikor a szobor visszaérkezett Fatimába, a három galamb eltűnt, és soha nem tértek vissza. Erre emlékeztetnek a Szűzanya lábainál lévő galambok.

Lassan visszaér a teret megkerülő körmenet a kegykápolnához. A kegyszobor is visszakerül a helyére, következik a záróimádság és a befejező áldás. Legvégén – akárcsak Lourdesben – felcsendül a *Salve Regina*... latinul.

A tömeg csendben oszlik szét, mindenkit magával ragad az elmúlt óra eseménye.

Nem mondhatunk mást, csak amit a bazilikában a belső íven olvashatunk: *Regina santissimi rosarii Fatimae, ora pro nobis! Legszentebb rózsafüzér Fatimai Királynője, könyörögj érettünk!*

Madaras Gábor

A FATIMAI NAGYASSZONYHOZ

Szép Iria tündöklött: május volt éppen
S Te eljöttél Mária mennyei fényben
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

A föld színét öldöklő háború dúlja
Mondd, jó Anyánk, lesz-e még békesség újra?
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

S Te itt vagy, hogy három kis gyermeket válassz,
Kik győtrődő lelkünknek hozzák a választ.
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

A jó hírt halld, így hangzik: Lesz újra béke
Ha szívetek szüntelen esdekel érte!
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

Az Olvasót minden nap hűséggel végezd,
S az Jézussal egygőzű, oltalmaz téged.
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

Te, jó Anya, szívedet hoztad el nekünk,
Hogy jóságod kelyhéből Jézusnak éljünk.
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

Ó, Asszonyunk, Mária, drága jó Anyánk,
Jaj ne hagyj el, oltalmaz terjeszd ki reánk!
Ave. Ave, Ave Maria! Ave. Ave, Ave Maria!

Újabb ásatások Albertfalván

1970–1994

Az Albertfalvi Egyházközségi Levél 1996. évi húsvéti számában bemutatott **Albertfalva** római kori jelentőségét. Most itt, az elmúlt közel három évtized jelentősebb régészeti kutatásainak eredményeiről adunk tájékoztatást. Ebben az időszakban az albertfalvi, római **katonai tábornok körülvéző település** (vicus) területén voltak feltárások.

Az 1970-es évek eleje óta, a mai Hunyady János út mentén, be-ruháztat megelőző régészeti munkák voltak a Csatornázási Művek és az ún. ÖFAG területén.

1990–1991-ben, a tervezett ún. 6-os út építési munkáit megelőzően is a Hunyady János út és a Kitérő úti felüljáró csatlakozásánál, valamint a Hunyady János úttól nyugatra és keletre is dolgoztunk, a még beépítetlen területen.

1994-ben, a Hunyady János út – Szerémi út között tervezett út újabb szakasza is érintette az albertfalvi régészeti védett területet, ahol több mint 8 hónapig folytak az ásatások.

*

Az albertfalvi auxiliaris (segédcsoport) tábor északi kapujától északra, közel a Dunához, napvilágra került a Római Birodalom pannóniai határszakaszának, a **limesútnak** (hadiút) egy szakasza. A limesút szerkezete többszörös sódér és földréteget tartalmazott. A limesút tetejét nagy, szabálytalan alakú kőlapok fedték. Az egyik lapos mészkőlapon még megmaradtak a római kocsikerekek nyomai is, mint Aquincumban. Albertfalván e limesút egy szakasza képviselte a római katonai tábor ÉD-i irányú főútját (via principalis). A feltárások során, a limesúttól keletre és nyugatra is – Kr. u. II–III. századi **épületmaradványok** kerültek elő, melyek valószínű, hogy egy **raktárépülethez** vagy **postaállomáshoz**, esetleg **vendégfogadóhoz** tartoztak.

A tábornok körülvéző település nyugati részén előkerült több kőépület részlete, melyek Traianus – Hadrianus korában épültek. (Kr. u. II–III. század első évtizedei) E **lakóépületeket** több ízben megújították, átalakították, bővítették. A település Kr. u. II–III. századi úthálózatából megtaláltuk a tábornok nyugatra vezető, **KNy-i irányú távolsági út** közel 100 m hosszú szakaszát is. Ez az út vezethetett Ó-Szőny (Brigetio) felé. Itt egy ÉD-i irányú utat is feltártunk közel 100 m

hosszan – így egy római kori útkereszteződés is napvilágra került Albertfalván – a tervezett modern közlekedési csomópont közelében!

Egy **iparos kőépületét** is feltártuk kút és fűtőkamra részletével. A közelben egy 2 x 2 m átmérőjű kis kövekkel körberakott **kemencét** is kibontottunk, melynek padlójáról nagy mennyiségű ráomlott kerámiatöredékeket tettünk el.

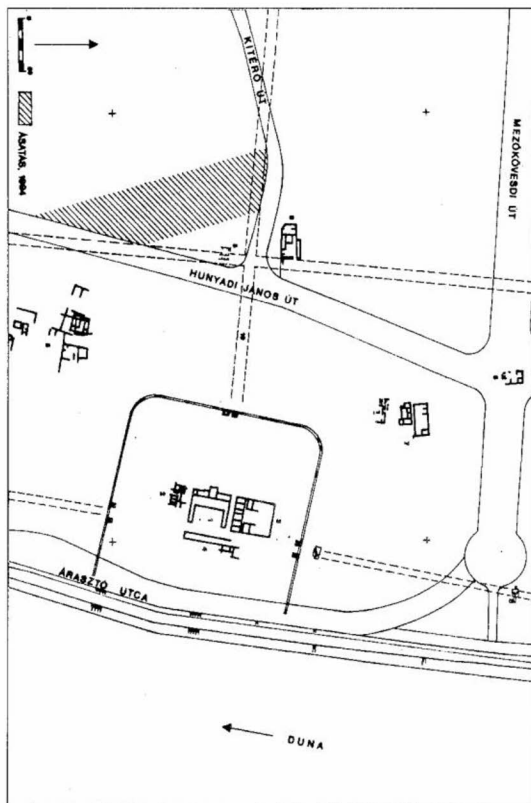
E régészeti beépítettség alatt még a **Kr. u. I. századi** település objektumai is jelentkeztek, mint például félig földbemélyített cölöpszerkezetű lakóhelyek, gerendavázás cölöpkonstrukciós épületek, néhány négyszögű, lekerekített lakóház és több kerek alaprajzú kunyhó, cölöpházak, tárolóvermek, végül egy ipari létesítmény (textil-feldolgozó üzem).

Az újabb római **leletanyag** az albertfalvi ásatásoknál bőséges és nagyon változatos. Megemlíthetők az edénygarnitúrák (tálak, poharak, korsók, kancsók, tálalóedények stb.), melyek közül nagy számban jelenik meg az ún. bepecsételt díszű agyagáru is, melyet helyben készítettek. Az import díszedényeket képviselő domborművekkel díszített és simafalú piros agyagáru (sigillata) is előkerült Albertfalván az itáliai, galliai, germániai műhelyekből. A fémanyagból az érmeket, ékszereket, lószerszámdíszeket, vaskéseket említhetjük meg. A római kori üvegművesség és csontfaragóművesség termékei sem hiányoznak Albertfalváról. Meg kell jegyezni, hogy az előkerült római kori állatcsontok a gazdag római állatvilágot tanúsítják Albertfalván!

*

Ez az albertfalvi régészeti és műemlékileg védett terület – még beépítetlen! Magyarországon, a dunai limes mentén egyedül itt lenne lehetőség arra, hogy egy római katonai tábor teljes egészében megkutatható és bemutatható legyen. A régészeti és műemléki munkák eredménye kapcsán Budapest egy értékes, nemzetközi hírű szabadtéri régészeti parkkal, kiállítóhellyel bővített területtel – **kultúrközponttal** – gazdagodhatna. A terület értéke ily módon, a régészeti és műemléki jelleg valamint a település sajátosságai (Duna, jó közlekedési utak stb.) révén sokszorosára emelkedhet, s ezáltal Budapest és a XI. kerület mind kulturális, mind pedig anyagi értékben jelentősen gyarapodhatna.

Dr. Szirmai Krisztina régész
BTM Aquincumi Múzeum

Kiss Gábor

Köszöntő az Albertfalvi napok '96 – Szent Mihály napi búcsú megnyitásán

Kedves Vendégek!

Mintha tegnap lett volna, mikor legutoljára itt álltam és köszöntöttem Önöket. Pedig elmúlt egy év azóta, és ismét elérkeztünk szeptember végéhez, Szent Mihály napjához, és így az Albertfalvi napokhoz.

Hallgatva előbb a kórusok előadásait, az jutott eszembe, milyen értékesített, felemás világban élünk. Mennyire ritkán jutunk ahhoz a széphez, ahhoz a tisztához hozzá, melyet pár perccel ezelőtt a zene közvetített számunkra a templomban.

Hiszen ma már a család széles körben elfogadott, helyeselt cselekedet. Az olimpiákon kiválóan szereplő magyar úszók szövetségének elnöke hamis és valótlan jegyzőkönyveket pecsétel le. Mindezt valami ködös távoli cél érdekében, nem törődve azzal, hogy a család, hazudozás bármilyen cél érdekében mindig is elítélt cselekedet volt.

A nemzetközileg körözött sikkasztó és bűnöző állami segédlettel, hamis útlevelel érkezik vissza Magyarországra. A közel félmilliárd sikkasztás nem elég fogva tartásához. Azt kell látnunk, hogy a hazai sajtó, szinte tudatosan, ebből a szélhámosból sztárt csinál.

Kedves jelenlevő tanárnők, tanár urak! Nem irigylem önöket. Látom, azt a heroikus küzdelmet, mellyel Önök megpróbálják a diákokkal a hagyományos értékrendet betartatni és elfogadtatni. Nincs könnyű dolguk.

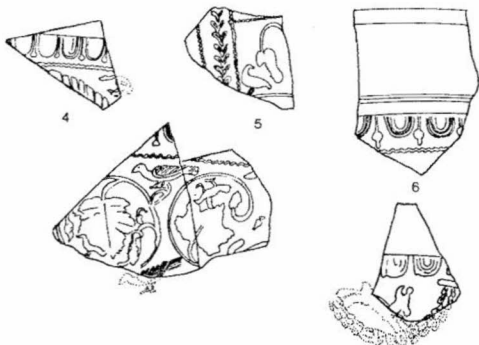
Hiszen napjainkban a tartalmas emberi kapcsolatok meglazulnak, felszínessé válnak. Elidegenedett, atomizált emberekkel van tele korunk. A világban lezajló ellentétes folyamatok révén a médiahatalmak elárasztanak bennünket távoli világokról szóló fontosnak és még fontosabbnak vélt hírekkel. De arról nem szerzünk tudomást, hogy szűkebb hazánkban, lakóhelyünkön mi történik. Előbb tudjuk meg, hogy egy ürült terrorista bombát robbantott tőlünk 3000 kilométerre, mint azt, hogy a szomszédunk valamiben segítségre szorul.

A médiák azt sugallják, hogy korunk embere csak egy közösséghez tartozik. Csupán az emberiség arctalan nagy közösségéhez. Pedig az emberiség nagy közösségén kívül, van és létezik még legalább két közösség, melyhez sok-sok szállal kötődünk mindnyájan. Egyik

közösség a család, a másik pedig az a közösség, melyet azok az emberek alkotnak, akik egy hazában vagy egy faluban, netán egy városrészben laknak és élnek. A mi esetünkben ezt a városrészt Albertfalvának hívják.

Biztos vagyok benne, hogy az Albertfalvi napok évről évre visszatérő rendezvénysorozata erősíti a lakóhelyhez, a szülőföldhöz való kötődést. Bizonyos, hogy a lakóhely közösségéhez való tartozás érzése elősegíti a napjainkban sajnálatosan gyengülő hagyományos értékrend megőrzését. És így közvetve segíti a tanárok munkáját a nevelés mindennapjaiban. A lakóhelyhez kötődők, a lakóhely közösségéhez tartozók könnyebben eligazodnak a korábban említett értékvesztett, ellentmondásos világunk dolgaiban.

* * * * *

Római kori leletek az albertfalvi ásatásokról

Az A.K.T.K. Nyugdíjas Klubja Zarándokúton Esztergomban

*Mindenható Atyaisten, Mennyei Király!
Magasztalni gyűlt most össze e csöppnyi nyáj.
Hálát adunk mérhetetlen dicsőségért
Imádunk és áldunk téged, légy velünk ezért!*

Az A.K.T.K. Nyugdíjas Klubjának tagjai elhatározták, hogy zárándokutat szerveznek az első magyar királyi nagyvárosba, Esztergomba, 1996. november 16-án. Elgondolásunkat tett követte, melynek nagyon sokan megörültek. Nyugdíjas tagjaink közül közel húszan indultunk reggel fél hétkor az albertfalvi templom elől. Lelkesedésünket a borús, hideg idő sem törte meg. Esztergomba érkezve a ferencesek templománál töltöttünk egy szusszanásnyi időt, ahol megtekintettük a Ferences Gimnázium régen és közelmúltban végzett diákjainak tablóját. Nézéldésünk közben több közismert személy fiatalkori képére bukkantunk (ifj. Latabár Kálmán, Krichenbaum József, Bujtor István stb...).

Egyik tagtársunk, Mártika fia ferences szerzetes. Ennek köszönhetően tíz órakor szentmisét mondott nekünk egy fiatal, ferences páter, aki három évig Kárpátalján hirdette Isten ígését. A misében megemlékeztünk skóciai Szent Margitról (Szent István unokája), akinek aznap volt az emléknapja. Szívből jövő közös imádságunkban kértük az Aratás Urát, hogy küldjön munkásokat aratásához Szent Margit szellemében.

A mise után dr. Prokop Mária, ismert művészettörténész, bemutatta Esztergomot, a magyarság első királyi székhelyét. Elsőként a ferences templomra és annak művészi értékeire hívta fel a figyelmet. Külön felkeltette érdeklődésünket 1100 éves ittlétünk és hazafias magyarságtudatunk iránt.

Ezután elindultunk az ország legnagyobb bazilikája felé. Útközben a városnézés során megtekintettük a nevezetességeket (Városháza, Bottyán János szobra, Posta és Takarékpénztár emlékmű épületei, Szentháromság szobor, Vitéz János Tanítóképző, Géza fejedelem szobra, Vár stb...). Felérve a bazilikához, csodálatos kilátás tárult a szemünk elé: a Kálvária domb, a város képe, a Duna és a csonka parkányi híd. A bazilikába érve először az altemplomot látogattuk meg. Itt elzárándokoltunk Mindszenty József hercegprímás sírjához, ahol elhelyeztük a kegyelet virágait és elimádkoztuk az Űrangyalát, dél lévén. Az idegenvezető ismertette Mindszenty életútját és méltatta

hazafias személyiségét, az országért cselekvő főpásztort. Felhívta figyelmünket, hogy Regőczy atya minden hónap hatodikán délelőtt az altemplomban szentmisét mutat be a magyar egyház megújulásáért. Utána megnéztük az itt eltemetett bíborosok és püspökök sírjait.

Innen felérve a bazilika gyönyörű építészeti remeke nyugodott le bennünket. Az egyik legkiemelkedőbb és legrégebb alkotásnál, a Bakócz kápolna ódon falai között időzve felidéztek történelmi és keresztény hagyományainkat, melynek emlékére elénekeltük régi magyar himnuszunkat, a Boldogasszony Anyánkat.

A bazilikában továbbmenve a magyar történelem szentjeinek szobrai és művészeti emlékeinek látványa emlékeztetett múltunk dicső és szomorú eseményeire.

Fáradtságot nem kímélve felmentünk a bazilika kincstárába, ahol nagy élményben volt részünk. Az ősi kereszténység kialakulásának értékes tárgyait vettük szemügyre (szentségtartók, kelyhek, miseruhák, ékszerek stb...). A csodálatos kincseket látva, nagyszerű kísérről arra buzdított, hogy családtagjaink és mások figyelmét is hívjuk fel a magyarság értékeinek ismeretére és gyakori látogatására. A csodálatos látott és hallott dolgokat szép emlékként megőrizve búcsút vettünk kísérről és rövid pihenőt tartottunk. Ekkor költöttük el a táskákból előkerült ebédünket, hogy utána újult erővel folytathassuk utunkat a Keresztény Múzeumba. A jó szervezés eredményeként ismét széles körű tudással rendelkező tárlatvezetőt kaptunk. A termekben nagy értékű és csodálatos festményeket, kegytárgyakat mutatott be nagy részletességgel. Itt láthattuk a garamszentbenedeki úrkoporsót – társaink közül többen felismerték nyári kirándulásuk emlékeként – Flamand és M. S. Mester által készített remekműveket. A kétórás múzeumi program után egy kis sétát tettünk a Duna-parton, ahol a párkányi csata győzelmének emlékére emelt Sobieski emlékmű áll. Utunkat a Víziváros és Belváros régi utcáin folytattuk, így jutottunk el ismét a ferences rendházhoz. Ide rövid hálaadásra ismét betértünk.

Összefoglalva, megtett zarándokutunk lelki épülésünkre szolgált, emellett művészi, hazafias élményekkel lettünk gazdagabbak.

Köszönjük ezt a szép napot az Albertfalvi Keresztény Társas Kör minden olyan vezetőjének, akik elősegítették és támogatták a zarándokúton való részvételünket. Isten áldását és kegyelmét kérjük további szorgalmas munkájukra.

Gedeon Sándorné, Anci néni

A Társas Kör hírei

Megindult az élet az Ifjúsági Klubban

Amikor három évvel ezelőtt a Társas Kör alapítása előtt felmérés készült, két korosztály jelezte igényét határozottan. A nyugdíjasok és a fiatalok jelezték, hogy igen, igen hasznos lenne egy Társas Kör.

Ezt tudva a Társas Kör választmánya az elmúlt év májusában beindította Nyugdíjas Klubját. Ez a Klub azóta is a Társas Kör egyik legjobban működő egysége. Minden kedden élénk élet folyik a klubban, és mint a hangulatos beszámolókból kiderül, jónéhány közös programja van a Klubnak a keddi napon kívül is.

Az Ifjúsági Klub beindítására ebben az évben került sor október elején. Az Ifjúsági Klub összejövetelei minden vasárnap este az esti szentmisét követően 21 óráig tartanak. Helye a Bükköny utcában, a templom közvetlen szomszédságában lévő Vöröskeresztes Klub. Az Ifjúsági Klub arculatának kialakítása még tart, a vezetői gazdag kínálatot állítottak össze. Rajtatok is múlik fiatalok, hogy milyen lesz ez a Klub. Minden fiatalot invitálnak a tagok.

Tisztújító közgyűlés lesz 1997. március 8-án szombaton délután

A Társas Kör első közgyűlése három évvel ezelőtt, 1994 tavaszán volt. Az akkori közgyűlés a jelenlegi vezetést három évre választotta. Tehát elérkezik 1997. év tavaszán a tisztújító közgyűlés ideje. Ekkor fognak tisztelt tagtársaink újabb három évre elnököt és választmányt megválasztani.

Mondanunk sem kell, hogy milyen jelentősége lesz ennek a közgyűlésnek. Kérünk minden tagtársunkat, már most jegyezze fel nap-tárában ezt az időpontot, hogy mindenképpen ott lehessen majd a közgyűlésen!

Közgyűlésünk az elmúlt évben megalapította az „**Albert Herceg Emlékérem**” díjat. Kérjük tagtársainkat, írásban nyújtsák be azon személyek nevét, akiket javasolnak a díj várományosának.

Kiss Gábor, elnök

Albertfalva a házigazdája az V. Templomos Bábjátékos Találkozóknak

Társas Körünk Büky Zsuzsa vezetésével bábszakkört működtet. A szakkörben az elmúlt év novemberében kezdődtek meg a foglalkozások. A csoport ez év februárjában már sikerrel szerepelt a IV. Templomos Bábjátékos Találkozókn. A Templomos Bábjátékosok Találkozóját évente rendezik meg Oszlopos Simeon ünnepéhez kapcsolódóan.

A Társas Kör választmányja október eleji ülésén jóváhagyta azt a szándékot, hogy a jövő évben Albertfalva legyen a találkozó házigazdája. A szervezést a Társas Kör végzi az Országos Színház-történeti Múzeum Bábjátékos Egyesület Templomos Csoportjával. A lebonyolításban közreműködik az Albertfalvi Plébánia és a Don Bosco Iskola is. A találkozó megrendezését pályázaton keresztül elnyert anyagi segítséggel támogatja a Nemzeti Kulturális Alap.

Az ökumenikus szellemiségű találkozó tervezett programja:

Első nap: 1997. február 21. péntek

Délután: *Az Édenkertől az Utolsó ítéletig* című bábkiállítás megnyitója az Albertfalvi Helytörténeti és Iskolamúzeumban.

Este: bábelőadás az Albertfalvi templomban, agapé a Don Bosco Iskolában.

Második nap: 1997. február 22. szombat

Délelőtt: Bábelőadások az iskolában.

Délután: gyerekeknek bábkészítő foglalkozás, dramatikus játék felnőtteknek elméleti előadások, kerekasztal beszélgetés a hitoktatás és a báb kapcsolatáról.

Este: Zenei áhítat a templomban.

Állófogadás az Iskolában.

Harmadik nap: 1997. február 23. vasárnap

Délelőtt: Bábelőadások az Iskolában.

Délután: Módszertani bemutatók és bábelőadások az Iskolában.

Este: Ökumenikus imaóra a templomban.

A tervek szerint 15–20 bábcsoport fog előadást tartani. Némelyek közülük vidékiek. Kérjük olyan albertfalviak segítségét, akik egy vagy két éjszakára szállást tudnak adni a vidéki csoportok tagjainak.

A találkozó csak akkor lehet sikeres, ha a közönség érdeklődése is inspirálja az előadókat. Kérjük, hogy minél többen látogassanak el ezekben a napokban az előadásokra. Tegyük ki magunkért, mi albertfalviak, hogy gördülékeny, magas színvonalú legyen tartalmában és külsőségeiben is a Találkozó.

Az Albertfalvi Keresztény Társas Kör programjai

SzilVeSzTeR

Idén a szilveszteri bál (buli) a *Don Bosco Iskolában* lesz.
A Társas Kör szervezi tagjai és az Plébániához tartozók, illetve
barátaik részére.

A szervezők szeretettel (el)várják a fiatalabb, a középkorú és
az idősebb korosztály képviselőit egyaránt. Vagyis mindenkit,
akik barátaik, ismerőseik körében fergeteges hangulatú bulin
kívánják búcsúztatni az évet.

Lesz természetesen ZENE, TÁNC, szolid áron BÜFÉ, TOMBOLA
és mindenféle tréfás JÁTÉK.

És mindezek mellett a résztvevők élhetnek
a **szív küldi szívnek zenés posta** szolgáltatásaival.
Éjfélkor köszöntőt mond: Sümegh László, az A.K.T.K. alelnöke.

Kezds 21 órakor.

A korlátozott számú BELÉPŐJEGYEKBŐL a szervezőknél
lehet vásárolni 200 Ft/ fő áron.

A szervezőknél *asztalfoglalás* is lehetséges.

A szervezők quartetje:

Körtvélyessy Márta, Vígh Balázs,
Vas Péter, Vas Zoltán

A tornaterem padlózatának, mint táncparketnek (azaz linóleumnak)
a megóvása érdekében kérjük a hölgyeket, hogy ne túsarkú cipőben
tancojlanak!

A szervezők örömmel fogadnak a Plébánia vonzáskörzetébe tartozó
vállalkozóktól tombola tárgy céljára ajándékokat.

Ezzel reklámlehetőséget is kívánnak biztosítani a vállalkozóknak.

Tartalom

A betlehemi csillag fénye	1
<i>Dr. Verbényi István</i>	
Közlemények	2
Karácsonyok	3
<i>Süsmegh László</i>	
Lelkiismeretvizsgálat Jézus Krisztus születésének ünnepén ..	7
<i>Horváth Zsuzsa</i>	
Az Aprószentek története	8
<i>Kesselyák Péter</i>	
Ünnepek a családban	10
<i>Rózsáné Czigány Enikő</i>	
A „szülő hittan” programja 1997-ben	12
Országismeret két keréken	13
<i>Barlay Bence</i>	
Néhány gondolat év végére	15
<i>Körtvélyessy András</i>	
Ki nekem Krisztus és másoknak?	17
<i>Madaras Balázs</i>	
Körmenet Fatimában	19
<i>Madaras Gábor</i>	
Újabb ásatások Albertfalván	22
<i>Dr. Szirmai Krisztina</i>	
Köszöntő az Albertfalvi napok '96 – Szent Mihály	
napi búcsú megnyitásán	25
<i>Kiss Gábor</i>	
Zarándokúton Esztergomba	27
<i>Gedeon Sándorné</i>	
A Társas Kör hírei	29
Albertfalva a házigazdája az V. Templomos Bábjátékos	
találkozónak... ..	30
A szilveszteri bál szervezőinek felhívása	31